

PROTOKÓŁ

Walnego Zgromadzenia Polskiego Towarzystwa Fizjologicznego, które odbyło się dnia 19. X. 1957 r. w Warszawie w Pałacu Kultury i Nauki w 4. dniu VII Zjazdu Fizjologów przy udziale 90 członków.

Walne Zgromadzenie zagał Przewodniczący Komisji Organizacyjnej Zjazdu prof. dr *Julian Walawski*, który zaproponował przyjęty przez zebranych skład Prezydium Walnego Zgromadzenia w osobach:

Przewodniczący — prof. dr *Franciszek Czubalski*

Wiceprzewodniczący — prof. dr *Wiesław Hołobut*

Sekretarz — dr *Stanisław Karpiak*.

Na wniosek prof. dr *F. Czubalskiego* zebrani przyjęli jednomyślnie następujący porządek obrad:

1. Odczytanie i przyjęcie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia w Krakowie w r. 1954.

2. Sprawozdanie Zarządu Głównego: a) prezesa, b) skarbnika, c) redaktora.

3. Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej.

4. Wniosek o przyznanie członkostwa honorowego prof. dr *Czubalskiemu*.

5. Uchwalenie nowego statutu.

6. Wybory: a) Zarządu Głównego, b) Komisji Rewizyjnej, c) Sądu Polubownego.

7. Wolne wnioski i interpelacje.

8. Zamknięcie.

Ad 1. Odczytany protokół ostatniego Walnego Zgromadzenia został przyjęty wraz z poprawką prof. dr *Fr. Czubalskiego* dotyczącą opuszczonego w protokole składu Komisji Rewizyjnej w osobach: prof. prof. *Fr. Czubalskiego*, *Miętkiewskiego*, *Walawskiego* i *Zawadzkiego*.

Ad 2. Sprawozdanie wygłosił Prezes T-wa prof. dr *Tadeusz Baranowski*.

Sprawozdanie Prezesa P. T. F.
prof. dr *Tadeusza Baranowskiego* (1954—1957)

W grudniu 1954 ukonstytuował się nowy Zarząd Główny w następującym składzie: Prezes: — prof. dr *Tadeusz Baranowski*. Wiceprezes: — prof. dr *Piotr Kubikowski*. Wiceprezes: — prof. dr *Józef Hano*. Redaktor: — prof. dr *Włodzimierz Missiuro*. Sekretarz: dr *Roman Kordecki*. Z-ca Sekretarza: — dr *Stanisław Karpiak*. Skarbnik: dr *Jan Venulet*. Członkowie Zarządu: prof. dr *Edward Czarniecki*, prof. dr *Eugeniusz Domański*, prof. dr *Józef Dubiski*, prof. dr *Bolesław Gutowski*, prof. dr *Wiesław Hołobut*, prof. dr *Jerzy Konorski*, prof. dr *Eugeniusz Miętkiewski*, prof. dr *Ignacy Reifer*, prof. dr *Bolesław Skarżyński*, prof. dr *Bożydar Szabuniewicz*, prof. dr *Julian Walawski*, prof. dr *Leyko*, prof. dr *Bronisław Zawadzki*, prof. dr *Janina Hurynowicz*, prof. dr *Jerzy Kaulbersz*, prof. dr *Józef Heller*.

W myśl uchwały Zarządu Głównego w posiedzeniach brali udział na prawach członków Zarządu Głównego wszyscy prezesi oddziałów miejscowych. Dokooptowany został prof. dr *J. Hano*. W czasie trwania kadencji złożyli rezygnację z udziału

w Zarządzie Głównym prof. dr *J. Heller* oraz prof. dr *J. Dubiski*. W ostatnich dniach kadencji Zarząd Główny poniósł bolesną stratę w osobie prof. dr *Bronisława Zawadzkiego*.

Trzeba od razu na wstępie podkreślić, że wybór nowego Zarządu oraz skład nie stał w formalnej zgodności z dotychczasowym, obowiązującym statutem Towarzystwa. Biorąc pod uwagę niezyciowość wielu przepisów statutu i trudności, jakie w pracy Towarzystwa mogłyby pociągać nieaktualne w obecnej sytuacji przepisy, postanowiono od razu rozpocząć pracę nad przygotowaniem projektu zmodyfikowanego statutu dla przedstawienia go na następnym Walnym Zgromadzeniu. Powołano w tym celu Komisję Statutową, na czele której stanął śp. prof. dr *B. Zawadzki*. Komisja wykonała swoje zadania i projekt nowego statutu P. T. F. przygotowała oraz rozesłała go celem przedyskutowania i zgłoszenia poprawek i wniosków do Oddziałów Miejscowych.

Ponieważ miejscem zamieszkania Prezesa P. T. F. był Wrocław zdecydowano utworzenie Prezydium we Wrocławiu w składzie: Prezes: prof. dr *T. Baranowski*, wiceprezes: prof. dr *H. Hano* oraz z-ca sekretarza: dr *S. Karpiak*. W Warszawie utworzono drugi skład Prezydium dla załatwiania określonych spraw w składzie wiceprezes: prof. dr *P. Kubikowski*, sekretarz dr *R. Kordecki*, redaktor: prof. dr *W. Missiuro* oraz skarbnik: dr *J. Venulet*. Współpraca Prezydium Wrocławskiego z grupą warszawską przebiegała harmonijnie i przyczyniła się do postępu spraw Towarzystwa.

W protokołach Walnego Zjazdu z r. 1954 brakuje danych o składzie Komisji Rewizyjnej. Skład tej Komisji został odtworzony z notatek dr *Karpiaka*, mianowicie: przewodniczący: prof. dr *F. Czubalski*, członkowie: prof. dr *B. Zawadzki*, prof. *Miętkiewski*, prof. *Walawski*.

Zadania, które stały przed nowym Zarządem, były trudne. Wskutek znanego stanowiska czynników miarodajnych, a szczególnie wskutek swoistego pojmowania roli fizjologii pozycja fizjologów i perspektywy rozwoju tej gałęzi wiedzy nie rokowały pomyślnego przebiegu. Znalezienie środków dla rozwoju badań fizjologicznych w ówczesnych warunkach uzależnione było od ugruntowania pozycji fizjologów na płaszczyźnie naukowej i politycznej oraz wykazania dostatecznej prężności naukowej, która by uzasadniała wszechstronne poparcie fizjologii w ramach rozwoju nauki polskiej. Zarząd Główny zdawał sobie dobrze sprawę z tego, że pomyślny rozwój nauki zależy w wysokim stopniu od usunięcia z życia naukowego wszelkiego rodzaju nacisku odgórnego i pozostawienia badaczom swobody wyboru metod i dróg myślenia naukowego. Dlatego, już w kilka miesięcy po wyborze, Zarząd zaczął wcielać w życie plan decentralizacji życia naukowego przez pobudzanie do aktywności oddziałów miejscowych i opieranie się w swojej działalności na opinii szerokiego ogółu członków Towarzystwa. Życie Towarzystwa musi być oparte na aktywności oddziałów miejscowych, a zadaniem Zarządu Głównego jest ułatwianie rozwoju tego życia naukowego. Oczywiście nie wszystkie zamierzenia Zarządu Głównego w tym kierunku udało się zrealizować i nie udało się uniknąć wywierania pewnego nacisku odgórnego w sprawach administracyjnych i formalnych jak np. sporządzenia centralnej kartoteki, zawierającej aktualne dane o wszystkich członkach, oraz może w pewnym okresie nieco sztucznego aktywowania życia naukowego oddziałów. Były zarzuty biurokratyzowania oraz zbyt liberalnego rozszerzania liczby członków. Wydaje mi się jednak, że poza chronicznymi wyjątkami w pracy oddziałów miejscowych nastąpiła znaczna poprawa. Niektóre z nich, jak Oddział Warszawski, Gdański i Toruński, mogą wykazać się poważnym ożywieniem życia naukowego i wkładem w popularyzację wiedzy fizjologicznej wśród młodej kadry naukowców.

W okresie sprawozdawczym zorganizowały się 2 oddziały, w Szczecinie i Rokitnicy.

Ilość członków P. T. F. w okresie sprawozdawczym znacznie wzrosła. W porównaniu z grudniem 1954, gdy liczba członków wynosiła 210 osób, obecny stan — 362 osoby — oznacza wzrost o 72%. Dla porównania podajemy cyfry z lat poprzednich: 1951 — 147 członków, 1952 — 149 członków, 1953 — 160 członków.

Oddziały miejscowe w sumie odbyły 175 posiedzeń, na których wygłoszono 278 referatów. Dla porównania podajemy dane z lat 1953—54, które określają liczbę posiedzeń referatowych na 33.

Ilość oddziałów miejscowych wynosi obecnie 10. W czasie trzyletniej kadencji odbyto 8 posiedzeń Zarządu Głównego. Zorganizowano w r. 1955 konferencję naukową w Lublinie przy udziale Oddziału Lubelskiego, który pod przewodnictwem prof. dr W. Hołobuta wywiązał się znakomicie z zadań organizacyjnych. Konferencja, w której wzięło udział 130 osób, spełniła swoje zadanie i wywarła zdecydowany wpływ na ożywienie prac fizjologów polskich. Dalszym bodźcem było nawiązanie kontaktów naukowych z zagranicą przez zorganizowanie wyjazdu dużej delegacji fizjologów polskich na Międzynarodowy Kongres w Brukseli w r. 1956. Zarząd Główny wystarał się w II Oddziale PAN o wysłanie 9 członków Towarzystwa oraz poparł starania innych. W sumie obecnych na kongresie było 12 osób. Jak wynika ze sprawozdań uczestników Kongresu, udział uczonych polskich był oceniany bardzo pozytywnie i życzliwie i dał okazję do odnowienia starych oraz nawiązania nowych kontaktów z nauką światową. W toku są starania o przyjęcie P. T. F. do Międzynarodowego Komitetu Fizjologicznego. Zarząd Główny wprowadził, zaczynając od roku 1955 stałe doroczne nagrody naukowe za opublikowane prace z zakresu fizjologii w najszerszym pojęciu. W roku 1955 udzielono 12 nagród na sumę 16 000 zł, w roku 1956 — 11 nagród na tę samą kwotę. Przewidziana jest taka sama kwota na nagrody tegoroczne.

Nie powiodła się organizacja zamierzonego Ośrodka Dokumentacji Fizjologicznej w Warszawie, której podjął się dr Kordecki na bazie Zakładu Fizjologii A. M. w Warszawie. Zadanie to przekracza możliwości lokalowe, etatowe oraz finansowe Towarzystwa i dlatego zakupione książki i czasopisma z zakresu fizjologii na kwotę 72 000 zł wraz z egzemplarzami pochodzącymi z wymiany będą musiały być przekazane albo do Ośrodka Dokumentacji PAN, albo do innej placówki bibliotecznej dysponującej odpowiednimi warunkami.

Akcja wymiany prelegentów między ośrodkami, którą zainicjował Zarząd Główny, dała skromne rezultaty. W r. 1955 wygłoszono 6 referatów, w roku 1956 — 11. Brak jest kompletnych danych za rok 1957.

Zarząd Główny rozwinął również w ramach możliwości stworzonych przez Wydział II PAN pomoc finansową dla szczególnie potrzebujących placówek fizjologicznych, przez dotowania określonych tematów pracy lub małych potrzeb aparaturowych. Dotacje rozdzielala specjalna Komisja Zarządu Głównego w oparciu o dane i dezyderaty oddziałów miejscowych. W roku bieżącym z nie znanych mi powodów nie przyznano takich dotacji z PAN-u. Kwoty dotowane wynosiły: w roku 1955 — 5 Zakładów otrzymało 19 500 zł, w roku 1956 — 11 Zakładów otrzymało 50 000 zł razem: 69 500 zł. Składka wykazywała wahania wskutek odpłatności Acta Physiologica.

W okresie sprawozdawczym Zarząd Główny prowadził pertraktacje z II Wydziałem i Prezydium PAN celem utworzenia Komitetu Fizjologicznego międzywydziałowego, który by reprezentował interesy fizjologów na terenie Polskiej Akademii Nauk i w życiu naukowym kraju. Niestety, wskutek negatywnego stanowiska niektórych członków Sekretariatu Naukowego II Wydziału oraz Prezydium PAN-u, do utworzenia takiego Komitetu nie doszło. Nie powiodło się rów-

niez zorganizowanie wydawnictwa przeglądowego o charakterze kwartalnika „Postępów Fizjologii“. Wskutek błędnego stanowiska niektórych członków Sekretariatu Naukowego II Wydziału najpierw postanowiono wspólne wydawanie „Postępów“ przez P. T. F. oraz Komitet Biochemiczny, potem wskutek naturalnego oporu Komitetu Biochemicznego zdecydowano oddzielne wydawanie „Postępów“, wreszcie sprawa utknęła na ogólnych trudnościach przydziału papieru oraz potrzebnych funduszy. Stanowisko PAN w sprawie tego wydawnictwa pozostaje do omówienia.

Głównym zadaniem, które stało przed Zarządem Głównym, było należyte zorganizowanie VII Zjazdu P. T. F. Zjazd ten został przygotowany z rocznym opóźnieniem wobec wymagań statutowych, ale wynikało ono z przyczyn natury organizacyjnej. Organizację Zjazdu powierzono Oddziałowi Warszawskiemu, którego Prezes wraz z powołanym przez Zarząd Główny Komitetem Organizacyjnym włożył wiele energii i dobrej chęci w należyte przygotowanie. W stosunku do poprzednich Zjazdów można już teraz zanotować poważne ożywienie w pracach zjazdowych, wyrażające się zarówno ilością zgłoszonych komunikatów, jak i koniecznością przedłużenia czasu obrad do 4 pełnych dni. Zarząd Główny korzystał w czasie swojej pracy z pomocy powołanych Komisji, za których trudy należą się serdeczne podziękowania, a Prezes osobiście jest zobowiązany profesorowi dr *J. Hano* za zastępowanie go w jego funkcji w roku 1957, kiedy był na naukowym pobycie za granicą. Wszelkie prace były prowadzone przy życzliwym udziale prof. *Czubalskiego*. Zarząd Główny wyraził podziękowanie i uznanie Z-cy sekretarza dr *S. Karpiakowi* za jego niezmierny trud w prowadzeniu agend sekretarza oraz wielki wkład organizacyjny w rozwój Towarzystwa.

Sprawozdanie Skarbnika P. T. F. dr Jana Venuleta

Za okres międzyczajdowy (1955, 1956 i 1957 r. do 30 września włącznie)

Towarzystwo dysponowało głównie funduszami dostarczonymi przez Polską Akademię Nauk w formie dotacji. Wpływy własne Towarzystwa — zresztą bardzo nieduże — to były składki członkowskie, wpisowe.

W ciągu tych 2½ lat Towarzystwo otrzymało w formie dotacji z PAN 312 846 zł:

1955 r. — 108 846 zł   1956 r. — 64 000 zł   1957 r. — 140 000

(w tym dotacji na Zjazd 90 000 zł)

wpływów ze składek członkowskich wpisowego: 24 340 zł

1955 r. — 6 805 zł   1956 r. — 7 781 zł   1957 r. — 9 754 zł

razem wpływów było więc: 337 186 zł (w tym dotacji na Zjazd: 90 000 zł)

Wysokość składek rocznych wynosiła: 18 zł   36 zł   60 zł

Liczba członków w poszczególnych latach wynosiła: 296   329   378

Akcja zbierania składek członkowskich przebiegała w sposób dosyć nieregularny.

W 1955 r.   wpływnęło 6 805 zł

W 1956 r. miało wpłynąć 10 000 zł wpływnęło 7 782 zł

W 1957 r. powinno wpłynąć 22 630 zł wpływnęło 12 250 zł (do dnia 10 b. m.)

Chciałbym z tego miejsca apelować do Panów przewodniczących oddziałów Towarzystwa o położenie większego nacisku na to zagadnienie, a do wszystkich członków, aby wywiązywali się z tego obowiązku statutowego.

Wydatki w tym okresie wynosiły:

	224 200 zł	99 600	81 750	42 850
--	------------	--------	--------	--------

Sumę tę wydatkowano następująco:

honoraria za odczyty	7 200 zł	200	4 600	2 200
prace zlecone	9 600 zł	500	2 500	6 600

nagrody indywidualne (konkurs)	32 000 zł	16 000	16 000	—
wynagrodzenie i świadczenia socjalne	39 100 zł	12 800	15 000	11 300
koszty biurowo-gospodarcze	32 100 zł	12 500	14 000	5 600
w tym: opł. poczt. mat. piśm.	7 200 zł			
drobny sprzęt	400 zł			
wydatki transp.	300 zł			
koszty podróży	22 600 zł			
inne wydatki biur.-gosp.	1 600 zł			
za wykup Acta Phys. P.				
zarówno dla członków, jak i na wymianę z zagranicą Towarzystwo zapłaciło	43 800 zł	17 500	13 600	12 700
książki zakupiono za	28 540 zł	8 370	15 780	4 390

Majątkiem ruchomym Towarzystwa oprócz księgozbioru, liczącego 849 pozycji, są 2 maszyny do pisania i 1 lampa biurowa o łącznej wartości 4 206 zł.

W dniu 30 września br. Towarzystwo dysponowało sumą zł 1 560,85 w kasie oraz sumą zł 108 571,04 na koncie N. B. P. (w tym 90 000 zł dotacji PAN na cele Zjazdu)

Sprawozdanie

Redaktora P. T. F. prof. dr Włodzimierza Missiuro

W okresie sprawozdawczym 1955—1957 kontynuowano wydawanie kwartalnika „Acta Physiol. Pol.“. W roku 1955 wydano cztery numery czasopisma, w r. 1956 również cztery zeszyty. W r. 1957 ukazały się trzy numery, w tym jeden podwójny (zjazdowy), w druku jest czwarty zeszyt czasopisma.

W okresie sprawozdawczym na łamach A. Ph. Pol ukazało się drukiem 86 prac eksperymentalnych, 12 prac poglądowych, 9 doniesień metodycznych, ponadto drukowane były sprawozdania z posiedzeń oddziałów P. T. F. oraz początkowo streszczenia z piśmiennictwa obcego.

W r. 1957 wobec projektu wydawania „Postępów Fizjologii“ dążąc do ujednolicenia charakteru pisma, Komitet Redakcyjny zrezygnował z druku prac poglądowych.

Niewspółmiernie duża ilość nadsyłanych prac w stosunku do objętości rocznej pisma skłoniła Redakcję do wystąpienia już w 1955 r. do PZWL o zmianę pisma z kwartalnika na dwumiesięcznik. Ze względów od Redakcji niezależnych prośba ta ponawiana zresztą później, nie mogła być w 1956 i 1957 r. uwzględniona. Uzyskano natomiast zgodę na zwiększenie w 1957 r. objętości pisma o 4 arkusze rocznie. Pozwoliło to, przy jednoczesnej likwidacji — do czasu zwiększenia objętości pisma — działu streszczeń z piśmiennictwa, na pewne skrócenie okresu od otrzymania pracy do oddania jej do druku. Dla obecnie nadsyłanych prac okres ten waha się na ogół w granicach około dwóch miesięcy (niekiedy jednak dłużej). Niestety trzeba tu dodać jeszcze około 5-miesięczny cykl produkcyjny, aby otrzymać czas dzielący wysłanie przez autora pracy od ukazania się jej w druku. Trzeba podkreślić, że niemałą rolę odgrywa zbyt duża i zwykle nie uzasadniona objętość nadsyłanych prac. Obecnie zgodnie z decyzją Zarządu Głównego P. T. F. będą drukowane prace nie przekraczające 15 stron maszynopisu.

Sprawa zalegania prac w tece redakcyjnej zostanie definitywnie rozwiązana w roku przyszłym. Ostatecznie bowiem uchwałą Kolegium Wydziału VI Nauk Medycznych PAN kwartalnik „Acta Physiologica Polonica“ jako wydawnictwo PAN ma być przekształcony na dwumiesięcznik, poczynając od 1. I. 1958 r.

Nakreślając plan wydawnictwa na najbliższą przyszłość, Redaktor zwrócił się z prośbą do zebranych, by się wypowiedzieli, czy w Acta Physiologica Polonica

winy być zamieszczone obok prac w języku polskim także prace w językach obcych; czy Acta mają być organem ogłaszającym wyłącznie prace eksperymentalne, czy też obok prac eksperymentalnych czasopismo winno zamieszczać w ograniczonym zakresie również prace przeglądowe i materiały sprawozdawcze.

Otwierając dyskusję nad wygłoszonymi sprawozdaniami prof. Czubalski zaapelował, by zebrani śmiało poruszali sprawy życia naukowego fizjologów.

Dyskusja skoncentrowała się głównie dookoła spraw wydawniczych poruszonych przez Redaktora. Przede wszystkim dotyczyła kwestii drukowania prac w językach kongresowych. Przeważnie dyskutanci byli zgodni, że już czas zacząć drukować w językach obcych. Prof. Konorski popierając wniosek Redaktora zwraca uwagę, by dopuszczane były do druku w języku obcym jedynie prace spełniające warunki poprawności językowej, ponieważ redakcja obecnie nie jest w stanie wziąć na siebie ciężaru tłumaczenia. Prof. Czarnecki proponuje drukowanie w języku obcym jedynie prac o większej wartości. Prof. Billewicz-Stankiewicz sugeruje drukowanie obszernych streszczeń obcojęzycznych i obcojęzyczne objaśnienia rysunków i tabel w tekście polskim. Doc. Chmielewska wyraża obawę, by generalne wprowadzenie drukowania prac w językach obcych nie wpłynęło szkodliwie na rozwój polskiej terminologii fizjologicznej. Prof. Gutowski, zgadzając się z przedmówczynią, proponuje równoległe drukowanie prac w języku polskim i obcym. Doc. Lubińska zauważa, że Redakcja nie powinna dokonywać poprawek w tekstach bez porozumienia się z autorem. Za mała jest liczba 25 egzemplarzy odbitek prac, które można zamawiać. Jej zdaniem nie powinno się podawać w tytułach prac tytułów naukowych i stanowisk autorów. Prof. Konorski, mówiąc o sprawach wydawniczych, popiera wniosek doc. Lubińskiej dotyczący ilości odbitek oraz uważa, że w Acta mogłyby być zamieszczone także prace przeglądowe.

Następnie prof. Konorski porusza sprawę konieczności przystąpienia Polski do Międzynarodowej Unii Fizjologicznej, w której to sprawie obiecuje przeprowadzić pertraktacje. Doc. Zakrzewski zapytuje w sprawie konkursu na prace z dziedziny fizjologii oraz przyznawania dotacji naukowych.

Po odpowiedziach i wyjaśnieniach Prezesa, Redaktora i Skarbnika, prof. Czubalski zamknął dyskusję w tym punkcie i odczytał sprawozdanie Komisji Rewizyjnej.

Protokół Komisji Rewizyjnej P. T. F.

Komisja Rewizyjna Polskiego Towarzystwa Fizjologicznego w składzie: Przewodniczący: prof. Czubalski, członkowie: prof. Walawski i prof. Wierzchowski, dokooptowany do Komisji Rewizyjnej, w obecności prowadzącej księgi ob. M. Wilczewskiej przeprowadziła w dniu 28. IX. 1957 r. zgodnie z art. VIII § 1 poz. a i b Statutu P. T. F. sprawdzenie ksiąg, stanu kasy, i dowodów rachunkowych i bankowych oraz stanu inwentarza P. T. F. i stwierdziła co następuje:

1. Zarząd Główny P. T. F. prowadzi książkę kasową, bankową, inwentarzową i księgę Dziennik Główny. Ponadto prowadzone są kwitariusze przychodowe zgodne z księgą Dziennik Główny i księgą kasową.

2. Poszczególne pozycje kwitariuszy są zgodne z zapisami Księgi Głównej.

3. Kontrola księgi kasowej i bankowej wykazała całkowitą zgodność rachunków wydatków i wpływów. Stan kasy na dzień 28. IX. 1957 r. wynosi zgodnie z księgą kasową 667 zł 75 gr. Na koncie P. T. F. w Narodowym Banku Polskim znajduje się 58 000,91 zł. Zamknięcie rachunkowe skarbnika P. T. F. na dzień 28. IX. 1957 r. wyraża się po stronie wpływów 5 734,65 zł, po stronie wydatków 5 066,90 zł. Konto zaliczek zgodnie z książką główną wykazuje stan 2 200 zł. (Redakcja Acta Phys. = 200 zł, Komitet Org. VII Zjazd = 2 000 zł).

4. Książka inwentarzowa prowadzona prawidłowo zawiera 192 stron, wykazuje 3 pozycje. Książka inwentarzowa biblioteczna zawiera 856 pozycji. Komisja Rewizyjna zwraca uwagę na konieczność opieczutowania książek biblioteki pieczętą Towarzystwa, opatrzenia ich naklejkami z numerami oraz założenia katalogu. Ponadto pożądane jest zakupienie szaf bibliotecznych. Dotychczas książki przechowywane są w szafach stanowiących własność Akademii Medycznej w Warszawie.

Komisja Rewizyjna uchwaliła zwrócić się do Walnego Zgromadzenia członków P. T. F. z wnioskiem o udzielenie absolutorium ustępującemu Zarządowi.

Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej

My, jako członkowie Komisji Rewizyjnej, w składzie: prof. *Fr. Czubalski* — przewodniczący, członkowie: prof. *Miętkiewski*, prof. *Walawski*, wybrani na Walnym Zebraniu P. T. F. w Krakowie w 1954 roku ustaliliśmy na posiedzeniu w dniu 17. X. 1957 r. przedstawić najbliższemu Walnemu Zebraniu następującą ocenę działalności Zarządu Głównego oraz oddziałów P. T. F. w okresie 1955—57. Przede wszystkim należy podkreślić, że według już ustalonej po wojnie tradycji zwyczajne walne zebranie P. T. F. odbywa się w ramach zjazdu fizjologów, zwoływane przeciętnie co dwa lata. Tym razem okres tej jest dłuższy, wynosi on bowiem bezmała 3 lata. Fakt opóźnienia zwołania zjazdu, a więc i zwyczajnego walnego zebrania P. T. F. w żadnym przypadku nie obciąża Zarządu Głównego. Spowodowane to zostało względami ogólnej natury, głównie organizacyjnymi i przeważnie niezależnymi od woli i decyzji Zarządu Głównego.

Przechodząc do ogólnej oceny działalności władz Towarzystwa, musimy od razu zaznaczyć, że władze te zostały obarczone przez wyborców dużym bardzo ciężarem pracy i odpowiedzialności, co wynikało z wysoce niepomyślnego stanu rzeczy w P. T. F., jaki się tam zarysował w latach 1952 do 1954. Były to lata gwałtownego i przymusowego przekształcania całej tradycyjnej struktury życia naukowego w Polsce, co oczywiście odbiło się także na działalności P. T. F. i całej jego organizacji. Towarzystwo nasze przeszło w owym czasie pod zarząd Polskiej Akademii Nauk, w szczególności Wydziału II nauk biologicznych, do którego wtedy należały nauki medyczne. Zdawało się więc, że w tych warunkach, kiedy opieka nad Towarzystwem była sprawowana przez najwyższą instytucję naukową w Polsce, Towarzystwo Fizjologiczne będzie mogło spokojnie powrócić do swoich statutowych i tradycyjnych założeń organizowania badań i życia naukowego w zakresie polskiej fizjologii, a także reprezentowania polskiego świata fizjologicznego wobec międzynarodowych organizacji fizjologów. Wszystkie te nadzieje nie tylko się nie spełniły, lecz przeciwnie nasze Towarzystwo weszło w erę narzucanych odgórnie bez zasięgania opinii Walnego Zebrania czy choćby tylko Zarządu Głównego nowych zadań, zmieniających w znacznym stopniu drogi tradycyjnego działania Towarzystwa. Z jednej strony chodziło o ograniczenie linii kierunkowej badań do zagadnień tzw. pawłowizmu, z drugiej zaś strony żądano szerokiej akcji propagandowej w sensie przyswajania sobie przez członków Towarzystwa pojęć materializmu dialektycznego oraz ideologii opartej o naukę marksizmu-leninizmu. Zadania te postawione przed Zarządem jako obowiązujące i pilne wymagały szybkiego przestawienia działalności Towarzystwa, które w ten sposób odchodziło od swoich wypracowanych norm statutowych, polegających na opiece i organizacji zupełnie swobodnej w założeniach i kierunkach działalności naukowej członków Towarzystwa, na krytycznej ocenie tych badań przez ogół członków na zjazdach, wreszcie na reprezentacji polskiej fizjologii i jej dorobku przed zagranicznym światem naukowym. Zarówno te okoliczności jak i fakt, że nowe

zadania, przed którymi stanęło Towarzystwo, nie były przedyskutowane przez jego członków i nie liczyły się z ich opinią, a były narzucone z góry doprowadziły do braku zainteresowania wśród członków oraz do zupełnego marazmu w życiu Towarzystwa, które wykazało tyle żywotności na pierwszym w Łodzi (1948) i na drugim w Warszawie (1950) powojennym zjeździe P. T. F. Wywoływało to z kolei szereg pretensji i zarzutów ze strony sekretariatu Wydziału II PAN pod adresem Zarządu Głównego, a w szczególności prezesa Towarzystwa. W takiej atmosferze odbył się V z kolei (III powojenny) Zjazd P. T. F. we Wrocławiu, kontrolowany przez obecnego na Zjeździe sekretarza II Wydziału PAN, prof. K. Petruszewicza. Cały przebieg Zjazdu Wrocławskiego, zarówno tzw. programowe przemówienia, jak i wybory do władz Towarzystwa były wyrazem daleko idącej ingerencji i nacisku ze strony sekretariatu Wydziału II PAN. Nowy Zarząd wybrany na tym Zjeździe z prezesem prof. *Missiuro* na czele, nie potrafił się jednak uporać z narzucenymi mu i przyjętymi do realizacji żadaniami, co spotęgowało jeszcze chaos i bezprogramowość w łonie Towarzystwa. Następny Zjazd, związany z faktem stułetniej rocznicy urodzin *Napoleona Cybulskiego*, odbył się w grudniu 1954 roku w Krakowie i był organizowany pośrednio przez sekretariat Wydziału II PAN. Na tym właśnie Zjeździe w obecności sekretarza Wydziału II, prof. K. Petruszewicza oraz prof. *Ireny Hamanowej*, został wybrany obecny Zarząd Główny P. T. F. z prezesem prof. dr *T. Baranowskim* na czele. Działalność tego właśnie zarządu ocenia obecnie Komisja Rewizyjna.

Jak wynika z przedstawionego stanu rzeczy, Zarząd ten rozpoczął i przez długi czas prowadził swoją działalność w trudnych warunkach ogólnych. Dzięki wielkiemu oddaniu się sprawom Towarzystwa i w zrozumieniu jego prawdziwych zadań i obowiązków wobec polskiej nauki, dzięki rozumnemu i taktownemu postępowaniu Zarządu pod przewodnictwem prof. *Baranowskiego*, P. T. F. zaczęło odzyskiwać swój statutowy charakter i rozszerzać oraz pogłębiać swoją działalność. Zarząd Główny ponownie zorganizował oddziały Towarzystwa, odbywające częste, przeważnie miesięczne, posiedzenia naukowe. Zorganizował on Symposium fizjologiczne w Lublinie. Przeprowadził także zmiany statutowe, uwzględniające dzisiejsze potrzeby i gwarantujące korzystną działalność Towarzystwa. Przeprowadził on również zasadę przyznawania corocznych nagród za najlepsze prace fizjologiczne wykonane w danym okresie, co wybitnie przyczyniło się do rozwoju badań naukowych wśród młodszych pracowników. Zarząd Główny brał żywy udział w zorganizowaniu wyjazdu polskiej delegacji na Międzynarodowy Zjazd Fizjologów w Brukseli w 1956 roku, następnie inicjował on względnie dopuszczał na posiedzenia Zarządu dyskusje ogólniejszego charakteru naukowego z zakresu fizjologii, zabiegając w szczególności o zorganizowanie fizjologów na terenie PAN. Prezes prof. *Baranowski* uzyskał zgodę sekretariatu Wydziału II na przejęcie przez Zarząd, do czasu powołania Komitetu Fizjologicznego, funkcji tego Komitetu w zakresie opiniowania i inicjowania potrzeb pracowników fizjologii oraz placówek badawczych. Prof. *Baranowski* osobiście, jako prezes Zarządu Głównego P. T. F., potrafił nawiązać ścisły kontakt z sekretarzem Wydziału II PAN, ustalając wspólnie z nim program działania P. T. F. i zabezpieczając budżet Towarzystwa, co wszystko razem odbiło się bardzo korzystnie na pozycji i czynnościach Towarzystwa. Komisja Rewizyjna, oceniając zasługi obecnego Zarządu Głównego, a w szczególności prezesa prof. *T. Baranowskiego* w rozwoju Towarzystwa oraz opierając się na sprawdzeniu aktów i ksiąg kasowych Towarzystwa, wnosi wobec Walnego Zebrania o udzielenie absolutorium z podziękowaniem Prezesowi prof. dr *T. Baranowskiemu* oraz całemu Zarządowi Głównemu P. T. F.

Członkowie: (—) *J. Walawski*
(—) *E. Miętkiewski*

Przewodniczący (—) *Fr. Czubalski*

Zebrani uchwalili jednomyślnie wniosek Komisji Rewizyjnej udzielający absolutorium ustępującemu Zarządowi wraz z podziękowaniem prezesowi prof. dr *T. Baranowskiemu* i członkom Zarządu Głównego za owocną działalność.

Ad 4. W tym punkcie przewodnictwo objął prof. *Wiesław Hołobut*, który odczytał wniosek Oddziału Warszawskiego P. T. F. o nadanie tytułu Członka honorowego T-wa, współzałożycielowi tegoż T-wa i Seniorowi polskiej fizjologii prof. dr *Franciszkowi Czubalskiemu*. Wniosek został przyjęty przez akklamację, a prof. *Czubalskiemu* zebrani zgotowali owację.

Ad 5. Projekt nowego statutu został przyjęty i zatwierdzony przy 4 osobach wstrzymujących się od głosu, które tłumaczyły swoje wstrzymanie się w głosowaniu nieznaną przyczyną projektu.

Ad 6. Przy 4 osobach wstrzymujących się od głosowania, zebrani uchwalili przez podniesienie rąk wybór nowego Zarządu Głównego, Komisji Rewizyjnej i Sądu Polubownego na podstawie następującej listy wysuniętej przez ustępujący Zarząd i przyjętej przez Oddziały Towarzystwa.

Zarząd Główny

Prezes: prof. dr *Julian Walawski*, Wiceprezes: prof. dr *Piotr Kubikowski*, wiceprezes prof. dr *Jerzy Konorski*, Redaktor: prof. dr *Włodzimierz Missiuro*, Sekretarz: kand. nauk med. dr *Jan Ryżewski*, Zca Sekr.: dr *Roman Kordecki*, Skarbnik: dr *Jan Venulet*, Z-ca Skarbnika: dr *Światosław Ziemiański*.

Członkowie: prof. dr *Eugeniusz Domański*, prof. dr *Jerzy Kaulbersz*, prof. dr *Bożydar Szabuniewicz*, prof. dr *Zdzisław Stolzman*.

Ponadto w skład Zarządu wejdą Przewodniczący poszczególnych oddziałów miejscowych.

Komisja Rewizyjna

Przewodniczący: prof. dr *Franciszek Czubalski*, Sekretarz: dr *Jerzy Litwin*, Członkowie: prof. dr *Tadeusz Baranowski*, prof. dr *Bolesław Gutowski*, prof. dr *Andrzej Klisiecki*.

Sąd Polubowny

Przewodniczący: prof. dr *Włodzimierz Mozółowski*, Wiceprzewodniczący: prof. dr *Józef Hano*, Sekretarz: prof. dr *Stanisław Hiller*, Członkowie: prof. dr *Emil Leyko*.

Ad 7. W wolnych wnioskach prof. *Czubalski* zwrócił się z apelem do osób, które wstrzymały się od głosu przy wyborze nowego Zarządu, by nadesłali swe uwagi na temat powodów tego kroku na ręce nowego Prezesa prof. dr *J. Walawskiego*.

Ad 8. Po wyczerpaniu porządku dziennego prof. dr *Czubalski* zamknął o godz. 12-tej Walne Zgromadzenie.

Przewodniczący

(—) prof. dr *Franciszek Czubalski*

Sekretarz

(—) dr *Stanisław Karpiak*